2012/2088(INI)

8. 5. 2012

NÁVRH DOPORUČENÍ RADĚ

k zvláštnímu zástupci EU pro lidská práva
(2012/2088(INI))

Výbor pro zahraniční věci

Zpravodajka: Laima Liucija Andrikienė

PR_INI_art97

OBSAH

Strana

NÁVRH DOPORUČENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU RADĚ 3

NÁVRH DOPORUČENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU RADĚ

k zvláštnímu zástupci EU pro lidská práva

(2012/2088(INI))

Evropský parlament,

– s ohledem na články 2, 3, 21, 31, 33 a 36 Smlouvy o Evropské unii (SEU),

– s ohledem na své usnesení ze dne 16. prosince 2010 o výroční zprávě o stavu lidských práv ve světě v roce 2009 a politice EU v této oblasti[1],

– s ohledem na své usnesení ze dne 18. dubna 2012 o výroční zprávě o stavu lidských práv ve světě a politice Evropské unie v této oblasti včetně dopadů na strategickou politiku EU týkající se lidských práv[2],

– s ohledem na společné sdělení vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a Evropské komise adresované Evropskému parlamentu a Radě ze dne 12. prosince 2011 s názvem Lidská práva a demokracie jako priority vnější činnosti EU – na cestě k efektivnějšímu přístupu (COM(2011)0886),

– s ohledem na sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů s názvem Poskytování prostoru svobody, bezpečnosti a práva evropským občanům (COM(2010)0171),

– s ohledem na pokyny Evropské unie v oblasti lidských práv a mezinárodního humanitárního práva[3],

– s ohledem na prohlášení vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku o politické odpovědnosti[4],

– s ohledem na článek 97 jednacího řádu,

– s ohledem na doporučení Výboru pro zahraniční věci (A7-0000/2012),

A. vzhledem k tomu, že článek 21 Smlouvy o Evropské unii znovu potvrzuje závazek EU podporovat lidská práva a demokracii ve všech oblastech své vnější činnosti a zaručovat přitom soudržnost a soulad mezi všemi těmito oblastmi a mezi svou vnější činností a dalšími politikami;

B. vzhledem k tomu, že článek 33 Smlouvy o Evropské unii poskytuje právní základ pro jmenování zvláštního zástupce EU pro lidská práva, konkrétně zní: „Rada může na návrh vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku jmenovat

[1] Přijaté texty, P7_TA(2010)0489.
[2] Přijaté texty, P7_TA(2012)0126.
[3] http://www.eeas.europa.eu/human_rights/docs/guidelines_en.pdf
[4] Přijaté texty, P7_TA(2010)0280, příloha II.

zvláštního zástupce pro jednotlivé politické otázky. Zvláštní zástupce vykonává svou funkci pod vedením vysokého představitele.";

C. vzhledem k tomu, že Evropský parlament opakovaně žádal jmenování zvláštního zástupce EU pro lidská práva, jak je stanoveno v usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. prosince 2012 o výroční zprávě o stavu lidských práv ve světě v roce 2009 a politice EU v této oblasti;

D. vzhledem k tomu, že zvláštní zástupce EU pro lidská práva by měl posílit viditelnost a soudržnost politiky EU v oblasti lidských práv, jež tvoří zásadní součást společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU, a podílet se tak na posílení celosvětového významu EU v oblasti lidských práv;

1. dává Radě tato doporučení:

   (a) o jmenování zvláštního zástupce EU pro lidská práva a zřízení jeho mandátu formálně rozhoduje Rada na základě návrhu vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, zvláštní zástupce EU pro lidská práva by však měl jednat a vyjadřovat se jménem Unie, a odrážet tak sdílenou a nedělitelnou odpovědnost všech orgánů a členských států EU, která spočívá v ochraně a podpoře lidských práv na celém světě; jmenování vůbec prvního zvláštního zástupce EU pro konkrétní tematickou oblast by mělo posílit viditelnost, účinnost, soudržnost a zodpovědnost politiky EU v oblasti lidských práv; Evropský parlament by měl zejména zastávat náležitou úlohu při jmenování tohoto zástupce a při dohledu nad celým obdobím jeho mandátu;

   (b) za účelem posílení transparentnosti a odpovědnosti mandátu zvláštního zástupce EU pro lidská práva, navrženého vysokým představitelem Unie, by před jeho jmenováním Radou mělo dojít k výměně názorů/slyšení v Evropském parlamentu (na neveřejné schůzi Výboru pro zahraniční věci a podvýboru pro lidská práva);

   (c) výkon tohoto mandátu a jeho soulad s jinými iniciativami Unie v dotčené oblasti podléhají pravidelnému přezkumu; zvláštní zástupce EU pro lidská práva by měl vypracovávat výroční zprávu o pokroku a na konci svého mandátu zpracovat komplexní zprávu o výkonu svého mandátu a tyto zprávy předat Radě, vysokému představiteli Unie, Parlamentu a Komisi;

   (d) cíle politiky zvláštního zástupce EU pro lidská práva by měly zahrnovat posílení soudržnosti, účinnosti a viditelnosti činnosti EU v oblasti ochrany a podpory lidských práv a demokracie; zvláštní zástupce EU pro lidská práva by měl být partnerem na vysoké úrovni při jednání se svými protějšky ve třetích zemích a v mezinárodních organizacích, měl by mít možnost spolupracovat s OSN (Valným shromážděním OSN, Radou OSN pro lidská práva atd.) a s příslušnými regionálními organizacemi; zvláštní zástupce EU pro lidská práva by měl předsedat dialogům na vysoké úrovni o lidských právech a vést konzultace se třetími zeměmi ohledně otázek lidských práv;

   (e) pro dosažení těchto cílů by zvláštnímu zástupci EU pro lidská práva, jednajícímu pod vedením vysokého představitele, měl být udělen silný, nezávislý a flexibilní mandát, jenž by nebyl definován omezenými a konkrétními povinnostmi v dané oblasti, ale

naopak by mu měl umožňovat jednat pohotově a efektivně; zvláštní zástupce EU pro lidská práva by se měl, v souladu s opatřeními a prioritami stanovenými v akčním plánu, rovněž zabývat různými horizontálními otázkami, a přispívat tak k posílené účinnosti a soudržnosti činnosti EU v oblasti vnější politiky; působnost mandátu zvláštního zástupce EU pro lidská práva by měla být plně v souladu se zásadami univerzálnosti a nedělitelnosti lidských práv a základních svobod a s cíli politik stanovenými v článku 21 Smlouvy o Evropské unii a měla by se vztahovat mimo jiné na posilování demokracie a budování institucí, mezinárodní spravedlnost, mezinárodní humanitární právo, zrušení trestu smrti, ochránce lidských práv, svobodu náboženské víry nebo vyznání, svobodu projevu, ochranu dětí, otázky rovnosti pohlaví, osoby se zdravotním postižením a rovněž i na otázky práv žen, míru a bezpečnosti;

(f) mandát zvláštního zástupce EU pro lidská práva by měl vycházet ze zásad, kterými se řídí politika EU v oblasti lidských práv, a zejména z pokynů EU ohledně trestu smrti (2008); mučení a jiného krutého, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání (2008); dialogů se třetími zeměmi v oblasti lidských práv (2009); dětí a ozbrojených konfliktů (2008); ochránců lidských práv (2008); prosazování a ochrany práv dítěte (2008); násilí páchaného na ženách a dívkách a boje proti všem formám jejich diskriminace (2008); mezinárodního humanitárního práva (2009), jakož i výročních zpráv EU o stavu lidských práv ve světě;

(g) zvláštní zástupce EU pro lidská práva by měl mít nezbytnou odbornou kvalifikaci, bohaté zkušenosti a prokazatelné výsledky v oblasti lidských práv, jakož i osobní a profesionální bezúhonnost a mezinárodní renomé;

(h) zvláštní zástupce EU pro lidská práva by měl být jmenován na funkční období 2–2,5 roku, což by zajistilo kontinuitu jeho činnosti. Jeho funkční období by mělo být jednou obnovitelné;

(i) zvláštní zástupce EU pro lidská práva by měl úzce spolupracovat s vysokým představitelem Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a vykonávat svou funkci pod jeho vedením, čímž by byla zajištěna soudržnost a začleňování politiky v oblasti lidských práv do činnosti všech orgánů EU ve všech oblastech její politiky; zvláštní zástupce EU pro lidská práva by měl úzce spolupracovat s ředitelstvím ESVČ pro lidská práva a demokracii a se všemi mnohostrannými delegacemi EU (v New Yorku, Ženevě, Vídni, Štrasburku), a posílit tak styk v oblasti otázek lidských práv se všemi útvary EU, delegacemi EU ve třetích zemích a s mezinárodními organizacemi; ředitelství ESVČ pro lidská práva a demokracii by mělo poskytovat všechny nezbytné služby a umožnit výkon mandátu zvláštního zástupce EU pro lidská práva;

(j) zvláštní zástupce EU pro lidská práva by měl udržovat úzké vztahy s Politickým a bezpečnostním výborem Rady a současně by měl na společné schůzi Výboru pro zahraniční věci a podvýboru pro lidská práva pravidelně podávat zprávy Evropskému parlamentu o stavu lidských práv ve světě a aktuálním stavu výkonu mandátu včetně výsledků schůzí zvláštního zástupce EU pro lidská práva a Valného shromáždění OSN a dialogů se třetími zeměmi v oblasti lidských práv;

(k) při výkonu svého mandátu by měl zvláštní zástupce EU pro lidská práva spolupracovat s nevládními organizacemi, odborníky a mezinárodními organizacemi, jejichž činnost se soustřeďuje na ochranu lidských práv a demokracie;

(l) zvláštní zástupce EU pro lidská práva by měl mít k dispozici dostatečné množství finančních a lidských zdrojů, aby bylo zaručeno, že jeho práce a práce jeho týmu je efektivní; rozpočet úřadu zvláštního zástupce EU pro lidská práva by měl být každoročně přezkoumán;

(m) povinností zvláštního zástupce EU pro lidská práva by mělo být sestavení pracovního týmu, který by disponoval všemi odbornými znalostmi nezbytnými pro výkon mandátu zvláštního zástupce EU pro lidská práva a jenž by jednal v zájmu mandátu zvláštního zástupce EU pro lidská práva; členové tohoto týmu mohou být i zaměstnanci přidělení z členských států a orgánů EU, což odráží potřebu zajistit soudržnost a začleňování politiky v oblasti lidských práv do činnosti všech orgánů a členských států EU;

(n) do mandátu zvláštního zástupce EU pro lidská práva by měl být zahrnut odkaz na toto doporučení.

2. pověřuje svého předsedu, aby předal toto doporučení Radě, vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a pro informaci také Komisi.